

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Управління освіти і науки Запорізької обласної державної адміністрації
Відділ розвитку професійно – технічної освіти
Державний навчальний заклад «Запорізьке вище професійне училище «Моторобудівник»

РОЗРОБКА ВИХОВНОГО ЗАХОДУ:

«Україна пам'ятає! Світ визнає!»

Розробив класний керівник:

Озмитель О.О.

«Запоріжжя 2015»

Сценарій вечору пам'яті жертв Голодомору

Фанфари

Не звільняється пам'ять,
відлунює знову роками.
Я зітхну... Запалю обгорілу свічу.
Помічаю: не замки-твердині,
не храми —
Скам'янілий чорнозем -
потріскані стіни плачу.
Піднялись, озиваються
в десятиліттях
З даліни, аж немов
з кам'яної гори
Надійшли.
Придивляюсь: «Україна,
двадцяте століття»
І не рік, а криваве клеймо:
«Тридцять три».

Ведучий 1: Пам'ять – нескінченна книга, в якій записано все: і життя людини, і життя країни. Без болю не згадати страшні муки і переживання українського народу у 32-33 роках ХХ століття. Ще довго-довго з покоління в покоління будуть передавати батьки синам і дочкам, а ті своїм дітям спогади про тих, хто залишив земне життя у пекельних муках.

Ведучий 2: 1933. Найчорніший час в історії України. І до сьогодні боляче ступати стежками жахливої трагедії, яка сталася на благословенній землі квітучого українського краю. Ніде в світі не зафіксовано голоду, подібного тому, що випав тоді на долю однієї з найродючіших країн.

Ведучий 1: Моторошний парадокс: вмирили на всеплодючих чорноземах відомої у світі житниці. Вмирили просто на полях, на шляхах, у холодних хатах, поодинці і сім'ями, вмирили цілі роди і села. Як могло трапитися, що без стихій, без засухи, без іноземного нашестя у житниці Європи зник хліб, люди залишилися без жодної зернини?

Голодомор

Голодна смерть безжалісно косила
Люд в кожному місті, в кожному селі.
Плач, стогін по землі моїй носила,
Сиріт і трупи сіючи в п'їтмі ...

Голодомор, небачене страхіття,
Що холод навіває кризь роки,

Що серце кригою до сліз стискає.
Й скорботу розливає навкруги.

Голодомор. Всього лиш тільки слово,
Але волосся піднімається з чола.
І постаті голодних й очманілих
Неначе йдуть до нас із небуття.

Кістляві руки тягнуться до хліба,
Уста шепчуть: “Боже, не вини...”
І сотнями лягають у могили
Мого народу дочки та сини.

Старі , малі ... За що вони віддали
Свої надії, мрії та літа?!
За що вони голодні умирили
На чорноземах косячи жита?

Голодомор . Московське лихоліття.
Це розпачу та відчаю набат.
Вінок терновий і петля на шиї,
Якими наділив нас “старший брат”.

Забути ті часи не маєм права
Й жахливі тридцять третього жнива
Хай будуть докором насильству й зраді,
Допоки наша нація жива.

Ведучий 2: Нині із забуття повертається правда про трагічне минуле українського народу, яку десятиліттями свідомо приховувала від нас комуністична влада.

Ведучий 1: Вкотре підтверджується істина – «все таємне рано чи пізно стає явним». Сьогодні ми запитуємо себе: що таке Голодомор і які уроки нам слід засвоїти, щоб уникнути в майбутньому подібних трагедій.

Ведучий 2: Вмирили сім’ї, вулиці, села... Масштаби трагедії важко усвідомити. Але ми мусимо це зробити. Ми повинні знати власну історію, якою б жахливою для нас вона не здавалася.

Ведучий 1: Наше майбутнє лише тоді матиме перспективу, коли базуватиметься на історичній правді. А народна пам'ять – найдостовірніше історичне джерело минулого.

Пісня О.Білозір «Свіча»

Ведучий 1: Голод забрав тих, хто за шмат хліба не стежив і не доносив на брата, не виривав останній окраєць з голодних дитячих ротів, не вмів торгувати святинею, спекулювати, красти, вбивати аби вижити. Це було не стихійне лихо, а зумисне підготований голодомор.

під музику: *Весна... А над селом нависла чорна хмара. Діти не бігають, не граються. Ноги тонесенькі, складені калачиком, великий живіт, між ними голова велика, похилена лицем до землі, а обличчя майже немає, самі зуби зверху. Сидить дитина і гойдається всім тілом: назад-вперед, скільки сидить - стільки гойдається, і безкінечно одна пісня на півголосом: їсти, їсти, їсти... Ні від кого не вимагаючи, ні від матері, ні від батька, а так у простір, у світ - їсти, їсти, їсти.*

Боже!

Що там у тебе в руці?!

Дай мені, Боже, хоч соломинку...
Щоб не втонути в Голодній Ріці.
Бачиш, мій Боже, я — ще дитина,
Тож підрости хоч би трохи.
Світу не бачив ще білого, Боже,
Я — пташенятко, прибите в дорозі.
Хоч би одненьку пір'їночку дай.
Тато і мама — голодні мерці.
Боже, зроби, щоб їсти не хтілось!
Холодно, Боже.
Сніг дуже білий.
Боже, що там у тебе в руці?..

Ведучий 1: Діти гинули з різних причин: від опухання та хвороб, ставали жертвою людоїдства, від фізичної розправи над ними.

Я ще не вмер...

Ще промінь в оці грає,
В четвер пішов десятий рік,
Хіба в такому віці помирають?!
Ви тільки поверніть мене на бік.
До вишеньки,
У колиску ясночолу.
Я чую запах квітів, я не вмер...
А небо стрімко падає до долу.
Тримайте хтось!

Хоча б за коси верб...

Куди ж ви, людоньки,
Куди ж ви, люди, людоньки, куди?
Я ще не вмер.
Усі проходять мимо.
..А житечко моє таке густе.
..А мамина рука іще гаряча.
Вам стане соромно колись за те,
Та я вже цього не побачу.

Пісня «Остання колискова»

Ведучий 2: Не минула лиха доля й славетний своїм козацьким корінням і грандіозними трудовими звершеннями Запорізький край – південну перлину України, на території якого проживає більше 100 національностей.

Ведучий 1. Сонце сходило над вихололими за довгу зиму полями, сідало за обрій кольору крові й не впізнавало землю. Чорне вороння зграями ширяло над селами, заціпенілими в тяжкому смертному сні. Танули на обширах України важкі сніги весни 1933 року, являючи світові трупний сморід, апокаліптичні видива.

Ведучий 2. Чи була того року весна? Чи прилетіли до знайомих людських осель довірливі лелеки? Чи співали травневими ночами у вербах над річками солов'ї? Ніхто того не пам'ятає сьогодні. Пам'ятають інше...

Поєма

Читець 1:

Велика родина була у Петренків:
Матуся і тато, бабуня і дід,
Чотири синочки і доня Оленка —
Охочим до праці й щасливим був рід.
Сміялась матуся, закохана в тата,
Навчала бабуня малих онучат.
Сім'я незаможня, любов'ю багата,
Та хліба до столу завжди вистача.
Долівка помазана глиною чисто,
А зверху солома на ній для тепла.
У запічку пахне духмяним любистком,
І вечір зимовий іде спроквола.
На комині вузлики гріються з маком,
З насінням петрушки, з чорнушкою теж.
А піч зігриває всіх ніжно і м'яко,
І дідова казка... І пісня — без меж.

Читець 2:

Отак би їм жити в щасливій родині...
Аж тут тридцять третій снігами несе.
Ідуть активісти о ранній годині
Зерно відібрати, загарбати все.
Вже тягнуть з-за комина вузлики з маком,
І плаче матуся і бабця стара.
І падають в ноги, і просять всіляко,
А ті забирають останнє з двора.
«Ну як тепер бути? Забрали корову
І все до зернини. А діти, а ми?»

Ідуть тато з дідом копати в діброві

Якогось коріння посеред зими.

Читець 3:

На городі пусто.
В хаті мертва тиша.
І синки опухлі
Мов живі мерці.
Знов оладки з листя
І водиця в кухлі —
Ось і всі наїдки
У її руці.
Пропікають очі
Материну душу.
І сама голодна,
І в очах туман.

Читець 4:

Чоловік поїхав
У краї далекі
Поміняти речі
На якийсь наїж.
У льоху сховала
Зерняток півглека —
Перерили землю
І знайшли... Грабіж!
Хто ж таке затіяв
Учинити горе?
Жевріла ж надія
Вберегти синів.
Декілька зерняток

У голодну пору
Врятували б діток...
Але світ зимів.

Читець 5:

Вже часник на лузі
Вигребли з корінням,
Обірвали липу,
Кропиви нема.
Не зійшла картопля
Саджена лушпинням...
Люди, мов примари.
Голод. Смерть. Пітьма.

Читець 1:

Сизим літнім ранком
Чоловік до хати
Не прийшов — приплився
На хитких ногах.
Він приніс в торбинці
Хліба дві буханки,
Всім картоплинок
І один киях.
Все оте багатство
Їм дало надію,
Що сини ще будуть
Бігати в дворі.
І в краях далеких
Хтось зерно посіє
І не дасть померти
Їм і дітворі.

Читець 3:

І молилась мати
Всім богам на світі,
І варила зерна
На одній воді.

І по три зернятка
Віддавала дітям,
Щоб жували довго
Зубки молоді.

Читець 2:

А сусід під тином,
Мов собака, виє.
Роздирає груди
І лице своє.
З'їв синочка, ситий,
Він не розуміє,
Бо страшніш за звіра
Відтепер стає.

Читець 4:

Ліпиться малеча
До худого тіла.
В батькові долоні
Туляться вуста.
«Гаточку, не з'їжте,
Як Матюшу з'їли,
Будемо слухняні...»
Він їх пригорта.
«Ви не бійтесь, діти,
То нещасні люди.
Їм затьмарив голод
Розум і серця.
А минеться літо —
Там кислички будуть.
Наберуться сили
Зморені тільця.
І шипшина, й терен,
Глід і горобина,
Бузина й калина
Вмерти не дадуть.

Восени до столу
Буде і хлібина.
Тільки треба літо
Якось перебуду».

Читець 2:

А в сільраді виснуть
Матюки — погрози,
Телефон з райцентру
Розстрілом ляка.
За кордони їдуть
Із зерном обози.
Не страшне померлим
І саме ЧеКа.

Читець 3:

Табори ГУЛАГу
Сповнені по вінця
Горя і розпуки
У краях чужих.
Напились сибіри
Крові українців,
Вимостили землю
Кісточками їх.

Читець 1:

Стояли хати у морози взуті,
Закутані у латані сніги...
А на печі в лютневій каламуті —
Замерзлі люди, наче батоги.
У хаті морок, нікому ховати
Мерців, яким не дошкуля зима.
І обнімає мертвих діток мати,
Вона мовчить, бо вмерла і сама!

Читець 5:

Хто слово скаже, пом'яне померлих,

Вони жили й любили на землі,
За що, питаю, їх зі світу стерли,
І розчинили в забуття імлі?!
Ну хто згадає материні руки,
Що притискали ніжно немовля,
І хто відчує передсмертні муки? —
Сама холодна й мертва янголя.

Читець 1:

На світі зосталась з великого роду
Єдина Оленка... За всіх пожила...
Залишилось з того святого народу
Лиш декілька душ із усього села.

Читець 2:

Не мовчимо! Бо нас тепер багато!
Не мовчимо! Не дасть змовчати біль
Загублених, замучених тим катом,
Що нині лаврів пожинає хміль.

Читець 4:

Не мовчимо! Бо з нами кожен третій,
Померлий в той страшний голодомор.
Бо з нами двадцять другий, тридцять третій
І в сорок шостім пережитий мор.

Читець 5:

Не мовчимо, братове українці!
Ми ж так мовчали в пору ту тяжку,
Бо молимося хлібові, хлібинці,
Що гірко дістається на віку.

Читець 3:

Не мовчимо! Доволі спати, брате,
О, сестро, сльози витирай з очей.

Читець 1:

Не мовчимо! Не можна нам мовчати,
Бо в душах зойки тих страшних ночей.

(з-за куліс)

Зроніть сльозу. Бо ми не мали сліз.

Заплачте разом, а не наодинці.

Зроніть сльозу за тими, хто не зріс,

Що мали зватись гордо — українці.

Заплачте! Затужіть! Заголосіть!

Померлі люди стогнуть з тої днини,

Й благають: українці, донесіть

Стражденний біль голодної країни.

Згадайте нас — бо ми ж колись жили.

Зроніть сльозу і хай не гасне свічка!

Ми в цій землі житами проросли,

Щоб голоду не знали люди вічно.

Ведучий 1: У глибокій скорботі ми схиляємо голови перед мільйонами померлих і ненароджених наших земляків внаслідок нелюдської політики сталінського тоталітаризму.

Хвилина мовчання +відео з палаючими свічками

Ведучий 1: Ми маємо згадати наше трагічне минуле, унеможливити духовну і соціальну руїну українського народу, повернути історичну справедливість – всенародно вшанувати та увічнити пам'ять убієнних Голодомором.

Ведучий 2: У православних українців є традиція: коли людина помирає, запалюють свічку, щоб душа летіла при світлі і знайшла свій прихисток у кращому із світів. У страшні часи Голодомору померлим ніхто не світив свічки, не оплакував, не відспівував, то душі їхні досі ячать над землею України.

Ведучий 1: Ми закликаємо вас долучитися до всеукраїнської акції «Запали свічку» і о 16:00 в суботу, 28 листопада, запалити свічки пам'яті. Щоб допомогти душам полеглих відлетіти у кращій світ.

Ведучий 2: А пам'ять про це страшне лихоліття нехай згуртує нас, живих, дасть нам силу та волю, мудрість і насагу для зміцнення власної держави на власній землі.

До слова запрошується заступник директора з навчально-виховної роботи Савінська Лариса Мусіївна